

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Naročnina za Jugoslavijo: letno 180 Din, za ½ leta 90 Din, za ¼ leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici šte. 23. — Dopisi se ne vračajo. — Številka pri poštni hranilnici v Ljubljani 11.953.

LETO XIII.

Telefon št. 2552.

LJUBLJANA, v četrtek, dne 16. oktobra 1930.

Telefon št. 2552.

ŠTEV. 121.

Pritožbe proti tarifi za poštno-čkovni promet.

Ustanova poštne hranilnice se je v naši državi v povojni dobi jako hitro razvila. Število čkovnih računov se je v zadnjih sedmih letih skoro podvojilo in je znašalo koncem leta 1929 že 17.793. Navzlic naglemu razvoju pa glede poštnega čkovnega prometa še daleč zaostajamo za drugimi državami. Ako upoštevamo, da ima, na primer v Nemčiji že vsak 60. prebivalec in na Čehoslovaškem, ki pa zaostaja za Francijo, Belgijo, Avstrijo, Holandsko in Japonsko, že vsak 142. prebivalec svoj čkovni račun pri poštni hranilnici, dočim ima pri nas po ljudskem štetju iz leta 1921 še le vsak 675. prebivalec svoj čkovni račun, še le vidimo, da smo v početku razvoja in da je opravi še veliko propagando, da se bo prebivalstvo docela zavedlo velike važnosti poštne hranilnice za naše narodno gospodarstvo.

Med ovirami za nadaljni razvoj čkovnega prometa se navajajo v gospodarskih krogih v prvi vrsti visoke pristojbine, koje posebno v drobnem prometu naravnost otežujejo čkovni promet. Pritožbe so naperjene proti

1. manipulacijski pristojbini od vsakega vplačila in dobropisa (0-50 dinarja),
2. proviziji za izplačila v gotovini ($\frac{1}{2}\%$),
3. pristojbini za prenos nakaznice za čkovni račun (1 Din),
4. pristojbini za čkovne položnice (do 1000 kosov po 15 p in preko 1000 kosov po 12 p).

Na prvi pogled te pristojbine niso visoke, če se pa upoštevajo, da se poslužujejo čkovnega prometa v veliki meri mali trgovci, obrtniki, društva, organizacije itd., koji zbirajo na svojem čkovnem računu drobna vplačila 5 do 20 dinarjev, koji pa obsegajo tekom celega leta vendar več sto postavk, je slika pač povsem druga.

Društvo, koje nabira na svoj čkovni račun članarino letnih 20 Din in druga slučajna drobna vplačila, plača za 500 vplačil po 20 Din samo na manipulativni pristojbini 250 Din to je 2-5% na leto. Pri takji strukturi tarife je droben promet preobčutno obremenjen. Obresti tudi pri onih, ki puste vplačila daljšo dobo na svojem računu, znašajo v nadrobnejšem prometu manj nego manipulativni stroški. Taki imetniki čkovnih računov nimajo nikake koristi in tudi ne interesa, da se poslužujejo čkovnega prometa v obče, odnosno da puste svoje dobroimetje na obrestih pri poštni hranilnici.

Z razmeroma visoko pristojbino za izplačila v gotovini namerava poštna hranilnica brez dvoma pospeševati brezgotovinski promet in preprečiti promet z gotovino. Toda dokler se čkovni promet ne razvije vsaj toliko, da bo imela pretežna večina gospodarskih slojev svoj čkovni račun, se s tako prohibitivno pristojbino ne sme ovirati prometa v gotovini.

Dočim ima ta pristojbina namen pospeševati brezgotovinski promet, ima nadaljna pristojbina za prenos nakaznice na čkovni račun ravno nasprotno tendenco. Ta pristojbina otežuje brezgotovinski promet, kar z visoko pristojbino ovira dobropis nakaznice na čkovni račun, dasi ima

poštna hranilnica in gospodarstvo ves interes na tem, da se čim bolj uveljavi in udomači brezgotovinski promet.

Nevoljo vzbuja med interesi tudi pristojbina za čkovne položnice, ki znaša 15 p za komad, odnosno pri naročilih preko 1000 komadov pa 12 par za komad. Dejanski stroški za položnice niti z daleka ne dosega pristojbine, ki se zanje pobira, posebno če se uvažuje, da se položnice tiskajo v ogromnih množinah, kar tiskovne stroške brez dvoma izdatno poceni.

Zbornica za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani se je z vprašanjem tarife za čkovni promet počela na svoji zadnji plenarni seji in sklenila opozoriti glavno upravo poštne hranilnice na te pritožbe svojih interesentov s prošnjo, da jih upošteva v polnem obsegu, ker navedeni momenti brez dvoma vsaj deloma ovirajo, da se čkovni promet pri nas ni mogel tako razviti, kakor bi mogli upravičeno pričakovati. Poslovanje poštne hranilnice v čkovnem prometu ne daje v nobenem drugem oziru povoda za pritožbe, ako izvzamemo željo, da bi se obrestna mera poštne hranilnice izenačila z obrestno mero Narodne banke. Spričo tega dejstva bi se mogel čkovni promet brez dvoma razširiti v veliko večji

meri, ako bi se tarifa revidirala in posamezne pristojbine fiskalnega značaja primerno znižale. Poštna hranilnica je poleg Narodne banke naš največji zavod, koji se vodi po poslovnih načelih, za katere fiskalni oziri navzlic monopolnemu stališču ne smejo priti v taki meri v poštev, da bi poslovno ne bili upravičljivi.

Zbornica je na podlagi teh pritožb predlagala na odločilnih mestih, da se

1. pristojbina od vsakega vplačila in dobropisa zniža na 20 p, koja naj se pri nadrobnejšem prometu, to je do zneska 100 Din, zniža za nadaljnjih 10 par;

2. provizija za izplačila v gotovini naj se zniža na $\frac{1}{4}\%$;

3. pristojbina za prenos nakaznice na čkovni račun naj se zniža na 15 par;

4. cena za čkovne položnice naj se zniža na polovico.

Vprašanje znižanja tarife je brez dvoma večjega pomena, nego bi se moglo to na prvi pogled domnevati. Ako bo poštna hranilnica hotela, da razširi čkovni promet tako, kakor to vstreza našim gospodarskim prilikam, bo prej ali slej morala misliti tudi na reformo tarife, kajti pri njenem ustroju in namenu mora biti stremljenje po visokem dobičku le podrejenega značaja.

VELIKO FRANCOSKO POSOJLO ZA JUGOSLAVIJO.

»Die Shunde« od 11. t. m. prinaša sledečo vest. Neki francoski bančar in industrijski konsorcij je ponudil jugoslovanski vladi železniški kredit 1500 milijonov frankov (3300 milijonov dinarjev). V konsorciju so Crédit Lyonnais, Banque de Paris, koncern Schneider-Creuzot in Loucheurjev koncern. Pogoji so relativno ugodni; emisijski tečaj bi bil 95-odstoten, obrestna mera 5 in pol odstotna. Za prosluslugo bi morala dobaviti Jugoslavija ves železniški material iz Jugoslavije. Odločitve še ni.

ZELEZNISKE ZGRADBE V JUGOSLAVIJI.

Nova 40 km dolga normalnotna proga Prilep—Bitolj je dograjena in bo v pričetku novembra izročena prometu. Komisija prometnega ministristva jo je že prevzela. — Za progo Veles—Prilep so izvršene že vse gradbene priprave; z gradbo bodo pričeli v bodočem letu. — Na drugem mestu poročamo, da se trasacijska dela na progi Tuzla—Brčko bližajo zaključku. Tako gremo strumno naprej.

TREPČA.

Pred par dnevi je bil ta rudnik, o katerem smo že opetovano poročali, otvoren. S kapitalom angleške družbe Selektion Trust je bilo ustanovljenih v Jugoslaviji več rudniških družb, kojih največja, Trepča Mines, je opremljena z glavnicno 1 milij. funtov, ki se pa more zvišati na 4 milij. funtov. Ta bakreni, cinkovi in srebrni rudnik je bil znan že v starem veku, je bil na višku za vlade srbskih kraljev, nato od Turkov zanemarjen, sedaj pa od Angležev velicopoležno izgrajen in z najmodernejšimi stroji itd. opremljen. Kapaciteta rudnika znaša 60 vagonov rude na dan, a jo hočejo zvišati na 120 vagonov. Rudnik bo največjega pomena za gospodarstvo naših novih pokrajin na jugu in s tem vred posredno tudi za vso našo državo. O razvoju, zaposlenosti itd. bomo sproti poročali.

OJAČENI JUGOSLOVANSKI PROMET Z LEVANTO.

Jadranska plovna d. d. je sporočila vsem gospodarskim organizacijam v Jugoslaviji, da je ojačila promet na plovbnih črtah v Levanto. Od 1. t. m. dalje prometuje med Sušakom in Patrasom (Grčija) en parnik na teden, na progi Sušak—Pirej—Smirna en parnik na štiri tedne, na progi od Sušaka do Jonskih otokov in Kandije (Kreta) en parnik na štirinajst dni.

LADIJSKE BLAGOVNE TARIFE.

V začetku novembra se vrši pri pomorski prometni direkciji v Splitu konferenca za določitev voznega reda v obrežni plovbi 1931/32. Gre za blagovne in osebnostne tarife ter za agenturne pristojbinske tarife družb »Jadranska plovba«, »Dubrovniška plovba« (Dubrovačka plovdba) in »Boka«, ki oskrbujejo redni promet med jugoslovanskimi pristanišči. Interesenti naj pošljejo v najkrajšem času svojim trgovskim zbornicam predloge za revizijo transportnih tarif teh družb, dalje predloge za spremembo ali dopolnilo voznega reda za obrežno plovbo.

ZANIMANJE NEMČIJE ZA JUGOSLOVANSKI LES IN SADIJE.

TOI v Zagrebu je dobila od jugoslovanskega konzulata v Düsseldorfu obširno in zelo poučno poročilo o velikem zanimanju nemških importerjev za les in sadije — zlasti jabolka — iz Jugoslavije. V poročilu so tudi navodila o ovojini itd. Kakor se neprestano bere, je zanimanje za sadije itd. iz Jugoslavije v Nemčiji trajno.

OGRSKO-BALKANSKA TRGOVSKA ZBORNICA.

Iz Beograda poročajo: Ogrsko poslatništvo v Beogradu je v sporazumu z generalnim konzulatom v Budimpešti započelo akcijo za ustanovitev ogrsko-jugoslovanske trgovske zbornice. Ker je našla akcija odobravanje tako v jugoslovanskih kol v ogrskih gospodarskih krogih, se bo mogla zbornica ustanoviti še v tekočem mesecu.

Dr. Adolf Golia:

Zakonodaja o vodnih silah in naše gospodarstvo.

(Dalje.)

Inozemska zakonodaja.

Zdi se mi važno v zvezi s tem vprašanjem opozoriti na tozadevne konkretne določbe nekaterih inozemskih zakonov:

Po že citiranem švicarskem zakonu prevzem vodnih naprav v državno last po poteku koncesijske dobe ni obligatoren, temveč samo fakultativen. Tozadevne odredbe člena 67. švicarskega zakona se nanašajo samo na naprave preko 50 KS.

Po italijanskem zakonu od 9. okt. 1919 preidejo v državno lastnino v splošnem samo naprave v vodnem koritu, dočim mora plačati država za strojne naprave, poslopja itd. primerne odškodnine. Za naprave do 300 KS te odredbe ne veljajo ter je predvidena možnost podaljšanja po poteku prvotne koncesijske dobe. Na drugi strani pa so v Italiji predvidene z zakonom od 2. oktobra 1919 državne subvencije za zgradbo hidroelektričnih central in to v iznosu 40 Lir za vsako konjsko silo za dobo 15 let.

Po francoskem zakonu od 16. oktobra 1919. leta veljajo odredbe glede prehoda naprav v državno svojino samo za naprave preko 500 KW. Dela, ki se morajo izvršiti v zadnjih petih letih z ozirom na obratovanje po poteku koncesijske dobe, padejo po čl. 10. citiranega francoskega zakona v breme države. Vendar je pa v Franciji možno podaljšanje koncesije za dobo nadaljnjih 30 let ter mora državna oblast koncesionarja v slučaju, ako mu koncesije ne namerava podaljšati, 10 let pred potekom koncesijske dobe o tem obvestiti, ker se sicer koncesija avtomatično podaljša.

Po švedskem zakonu od 28. junija 1918. leta ima država pravico vodno napravo po poteku 40 let, ako to zahtevajo javni interesi, od koncesionarja odkupiti. Vendar mora oblast koncesionarja o tem pet let pred potekom navedene dobe obvestiti. Ako državna oblast v tem roku koncesionarja o nameravanem odkupu ne obvesti, se more poslužiti pravice odkupa šele čez nadaljnjih štirideset let.

Po poljskem vodopravnem zakonu od 19. septembra 1922. leta se morejo podeliti vodopravne koncesije fakultativno za trajno ali samo za omejen čas. Ako se podeli koncesija za omejen čas, sme zahtevati koncesionar pol leta pred potekom koncesijskega roka podaljšanje koncesije ter sme oblast tako prošnjo zavrniti samo v primeru, ako postoje pomisleki iz javnih ali važnih gospodarskih ozirorov.

Tudi po grškem zakonu od 17. julija 1923. leta se morejo vodopravne koncesije v teku zadnjih treh let pred potekom prvotnega koncesijskega roka podaljšati za dobo največ 30 let. Ako se koncesija ne podaljša, je država zgolj upravičena prevzeti jezove in druge naprave, ki služijo za zajemanje vode, proti odškodnini, ki se določi po predpisih o razlastitvi.

Romunski zakon od 1. julija 1924. leta določa sicer, da preidejo po poteku koncesijske dobe vse za zajemanje in odvajanje vode potrebne naprave, poslopja in stroji, ki tvorijo

napravo ter vsa za razlastitev potrebna zemljišča brez odškodnine v državno last, vendar predvideva na drugi strani (čl. 19.), da prispeva država k izvedbi važnih naprav s prevzemom stroškov za razlastitev odnosno z brezobrestnimi predujmi ali z državno subvencijo.

Poedine države Nemčije imajo novejšje vodopravne zakone iz časa tik pred svetovno vojno. Tako datira pruski vodni zakon od 7. aprila 1913. leta, bavarski od 23. marca 1907., württenberški od 1. decembra 1900. in bavarski od 12. aprila 1912. leta. Vsi ti zakoni predvidevajo podelitev vodopravnih koncesij fakultativno ali za neomejen čas ali za določeno dobo. Nobeden teh zakonov ne vsebuje določbe, da preidejo vodne naprave po ugasnitvi koncesije v državno last, temveč je koncesionar zgolj obvezan, da ob poteku koncesije ukrene vse potrebno, da se odvrne morebitna škoda po vodnih napravah odnosno je dolžan vzpostaviti prejšnje stanje.

Enake določbe vsebujejo tudi bivši avstrijski in madžarski zakoni, ki še veljajo v onih nasledstvenih državah bivše avstroogradske monarhije, koje še nimajo novih vodopravnih predpisov.

Potrebna previdnost pri posnemanju inozemske zakonodaje.

Na konferenci gospodarskih komor, ki se je vršila dne 11. septembra t. l. v Beogradu v zadevi skupnega davka na poslovni promet, je eden beograjskih govornikov naglasil, da ne bi nihče smel imeti posla z zakonodajnim delom, ki je več tujih jezikov, češ da znanje tujega jezika zavaja v kopiranje inozemskih zakonskih odredb, ki ne odgovarjajo našim prilikam in potrebam. Kakor v splošnem ne morem soglašati s takim naziranjem, moram vendar priznati, da ima omenjena pripomba do gotove meje svojo upravičenost. Morda bi bilo dejansko koristnejše, ako se pri redakciji naših zakonov ne bi v toliki meri ozirali na inozemsko zakonodajo, ki je prikrita drugačnim stvarnim okolnostim in drugačnim dejanskim potrebam. Ako se pa pri redakciji naših zakonov že upošteva moderna inozemska zakonodaja ter se recipirajo poedine odredbe inozemskih zakonov, potem se mora sistematski recipirati ves kompleks dotičnih odredb, ki so v zvezi s vprašanjem, ki naj se uredi. Iz pregleda, ki sem ga podal zgoraj, pa sledi, da se pri redakciji naših zakonskih projektov o izkoriščanju vodnih sil v tem pogledu ni dosledno postopalo. Iz inozemske zakonodaje so se izluščile nekatere konkretne odredbe, o katerih se gotovo ne more trditi, da bi služile pospeševanju izgrajenja naših vodnih sil, dočim se druge odredbe inozemskih zakonov, ki izrecno služijo ravno omenjeni svrhi, niso upoštevale. Posledica tega je, da predstavljajo odredbe naših zakonskih načrtov o prehodu vodnih naprav v državno last po poteku koncesijske dobe kar najradikalnejšo rešitev tega vprašanja v pravcu državne monopolizacije vodnih naprav.

Naj osvetlim še na praktičnih primerih neumestnost nameravanih zakonskih odredb, o katerih je govor. Industrijskemu podjetju, ki potrebuje za svoj pogon prilično 1000 KS — tako podjetje se prišteva že med velika industrijska podjetja — ter zgradi v to svrhu vodno napravo, naj ugasne po načrtu vodopravna koncesija v 30. letih. Po načrtu naj bi se vodne naprave, ki ob ugasnitvi koncesije preidejo v državno last, oddajale potom javne licitacije v zakup. Dosedanji koncesionar ima sicer po načrtu pri enakih pogojih prednost pred drugimi, vendar je jasno, da bi se mogli ob taki priložnosti uveljavljati interesi konkurenčnih podjetij v taki meri, da bi prešla naprava v druge roke ter bi ostalo podjetje brez pogona. Pod takimi okolnostmi se bo podjetje pač težko odločilo za zgraditev vodne naprave, ako mu grozi opasnost, da ostane po poteku razmeroma kratke koncesijske dobe brez pogona ter da izgubi poleg z znatnimi investicijami zgrajenih naprav v vodnem koritu tudi svojo k napravi pripadajočo nepremično in premično

imovino. Pri tem se ne sme prezreti važna činjenica, da je v zadnjih letih tehnika kaloričnih naprav tako nepričakovano napredovala ter se je glede rentabilnosti razmerje med vodnimi in kaloričnimi napravami bistveno izpremenilo v prilog poslednjih. Ako se izgraditev vodnih sil s smotrenimi odredbami ne bo pospeševala, temveč se ji bodo nasprotno stavile ovire, se je bati, da ostane zmaten del našega prirodnega bogastva v vodnih silah trajno neizkoriščen. V podkrepitev navajam, da se je tekom zadnjih treh let zgradilo v Dravski banovini pet velikih najmodernejših kaloričnih naprav za industrijske namene, skupno prilično 10.000 KS, in niti ena nova vodna naprava.

Nerazumljivo je tudi, kako naj se zagotovi bremena prosti prehod naprav s pripadajočimi stavbami in zemljišči v državno lastnino, kakor to predvideva načrt. Ali naj bo zemljeknjižna obremenitev dotičnih nepremičnin sploh nedopustna? Taka odredba bi popolnoma izpodkopala kreditno sposobnost hidroelektričnih podjetij, ki bi postala na ta način »res extra commercium«. Nadalje se vpraša, kaj naj se zgodi, ako pade lastnik podjetja tik pred ugasnitvijo koncesije pod stečaj, nadalje, kako naj se prisili podjetnika v zadnjih letih pred potekom koncesije, da vzdržuje svojo napravo ter napravi celo potrebne investicije z ozirom na obrat po poteku koncesijske dobe, ako ne razpolaga s potrebnimi denarnimi sredstvi. Na ta zamotana vprašanja, ki bi v danem slučaju morala izzvati nejasne situacije, stvarne težkoče in spore, naj služijo kot nadaljnji dokaz za nesmotrenost takih zakonskih norm.

(Konec prihodnjice.)

TRG JAJEC.

Zadruga za eksport jajec v Sl. Juriju ob južni železnici poroča: Od našega zadnjega poročila se položaj ni bistveno spremenil. Inozemski importirji, zlasti oni iz Švice in Nemčije, so zaposleni s prodajo blaga iz hladilnic. Italija ima več zanimanja za naše sveže blago, zato gre sedaj izvoz v prvi vrsti tja. Nakupna cena je ostala nespremenjena.

FRANCIJA ZVISUJE CARINO NA KORUZO.

Francoska vlada je zvišala uvozno carino na koruzo od 10 na 24 frankov za meterski stot. Samo za koruzo, ki jo francoske zadruge uvažajo iz Besarabije, velja znižana carina 16-80 frankov. Naši gospodarski krogi se vprašujejo, če se ne bi tudi za jugoslovansko koruzo dala v Franciji doseči znižana carina.

IZVOZ SLIV V NEMCIJO.

Za izvoz sliv v Nemčijo obstoji od 1. oktobra 1929 dalje direktna jugoslovansko-nemška zvezna tarifa, ki vsebuje direktno tarifne postavke od posameznih jugoslovanskih produkcijskih postaj v večja nemška mesta ter do mejnih prehajališč v smeri Francija, Belgija, Nizozemska itd. Veljavnost te tarife je podaljšana sedaj do 30. septembra 1931. Hkrati je v tarifo sprejeta postaja Sisak. Tam se od vseh strani (ljudi Srbija in Bosna) dotekajoče slive sortirajo, eluirajo itd. ter se razpošljejo v inozemstvo. Zato so bile slive iz Siska že pred vojsko predmet živahnega povpraševanja.

BALKANSKI GOSPODARSKI SVET.

Na balkanski konferenci v Atenah je bil sprejet osnutek o ustanovitvi Balkanskega gospodarskega sveta, v katerem naj bodo zastopani vsi gospodarski organi balkanskih držav. Naloga gospodarskega sveta je zboljšanje gospodarskih odnošajev med balkanskimi državami in splošno pospeševanje gospodarstva v balkanskih deželah. Zračne prometne črte, železniško in cestno omrežje, poštna unija in splošna prometna zveza naj pripomorejo do ožjih slikov med balkanskimi narodi.

Po svetu

Državno posestvo Belje najame pri Drž. Hipotekarni banki kratkoročno posojilo 15 milijonov Din, ki bo služilo v prvi vrsti obrambi proti poplavam.

Obisk poljskih posestnikov Jugoslavije (Iuristov) je dosegel letos že številko 6000; v zadnjih treh letih se je poltridesetoril.

Podružnico v Osijeku bo ustanovila Državna Hipotekarna banka.

Jugoslov.-nemška tarifa za slive, obsejoča od 1. okt. 1929, je bila podaljšana do 30. septembra 1931.

Bakreni rudnik Bor je dal v prvih treh četrtletjih produkcijo 18.081 ton.

Uvoz pšenice v Italijo je letos večji kot je bil lani; v sept. npr. 1.571.000 met. stolov proti 1.496.000 v lanskem septembru.

Za jugoslovanska vina vlada na nemških trgih v zadnjem času živahno zanimanje, zlasti v Hamburgu, in je generalni konzulat v Berlinu o tem obvestil jugoslov. gospodarske zbornice.

Brezposelnost v Angliji je dosegla številko 2.160.000. To je najvišja številka po letu 1921 in za celih 980.000 višja kot lani ob istem času.

Brezposelnost v Avstriji je izkazala na koncu septembra 164.000 podpirancev, med njimi 70.000 na Dunaju, 19.000 v Gradcu, 2300 v Celovcu.

Elektrifikacija železnic v Avstriji je stopila zopet v ospredje in jo bodo nadaljevali najbrž že v letu prihodnjega leta.

Nov bombažev trust v Italiji z glavnico 100 milijonov lir so ustanovile tri z Banca Commerciale Italiana v Milanu v slikih se nahajajoče bombažev predilnice in tkalnice v Benetkah, Milanu in Bergamo s skupaj 430.000 vreten in 6000 stavbami, v svrhu enotnega nakupa surovin in enotne prodaje fabrikatov.

Na drugem meslu omenjena konferenca celuloze v Kopenhavnu je po poročilu Fkt. Ztg. sprejela sklep, da bodo posamezne deželne skupine prodale letos 15 odstotkov manj blaga kot so ga lani.

Francija se bo udeležila podpisa druge tranše avstrijskega posojila, pod pogojem, da pride prej do sporazuma glede predvojnih obveznosti. Prve tranše Francija ni podpisala, ker ni prišlo do omenjenega sporazuma.

Glede omejitve v produkciji kavčuka beremo poročilo, da Anglija in Holandija ne bosta postopali enotno. S tem je pa tudi že vse rečeno.

Produkcija surovega železa v Nemčiji in v USA kaže v septembru padajoče številk. Zadnje zboljšanje cen v nekaterih vrstah se ni dalo vzdržati.

V čsl. industriji kavčuka se je sklenila po dolgomesečnem konkurenčnem boju konvencija glede cen in jo smatrajo kot predhodnico bodočega kartela.

Proti uvozu ruskega blaga v Romunijo je izdal rum. finančni minister ostre odredbe.

Fordove tovarne v Detroitu pričakujejo na podlagi ugodnih zaključkov, v septembru zboljšanja zaposlenosti v zadnjem četrtletju t. l.

Iz nemškega sindikata džute je izstopilo več tovarn in jih je v njem samo še tričetrtine; ker bodo sledili morda še nadaljnji izstopi, bo obstoj sindikata resno ogrožen.

Banka di Liguria v Genovi, ustanovljena leta 1926 z delniško glavnico 5 milijonov lir, je v poravnalnem postopanju.

Poljski sindikat cevi je bil po devetmesečnih težavnih pogajanjih pod pritiskom neugodnih gospodarskih razmer in močne konkurence sedaj obnovljen.

Zlate zaloge Francoske in Angleške banke so po zadnjih izkazih sledeče: Angleška banka 157-48 milijonov funtov, Francoska banka že 49-1 milijard frankov, bliza se torej 50 milijardam.

Črni premog so odkrili v Slovaški, in sicer v velikem obsegu. Za eksploatacijo se ustanavlja že družba.

10. občni zbor Mednarodnega poljedelskega zavoda v Rimu je bil olivljen 14. t. m. Zavod praznuje letos petindvajsetletnico svojega obstoja.

Sovjetska trgovinska ofenziva.

Pod tem naslovom je izšel v »Politiki« z dne 26. septembra t. l. članek, čegar vsebina bo gotovo zanimala tudi naše čitatelje. Prinašamo v naslednjem prevodu tega članka v celoti.

Kljub vsem številnim težkočam, izvirajočim iz gospodarsko-političnega sistema Sovjetske Rusije, ki stremi za podzavljajem vseh važnejših strokov gospodarske delavnosti, v prvi vrsti zunanje trgovine, se izmenjava blaga med boljševiško Rusijo in kapitalističnimi državami stalno razvija. V resnici ruska zunanja trgovina do danes, dvanaest let po revoluciji in osem let po uvedbi »nepaka«, ki je nudil prvi pogoj za razvijanje trgovinskih odnošajev z inozemstvom, še ni dosegla v svetovni izmenjavi blaga višine predvojne udeležbe carske Rusije, zlasti ne v pogledu preskrbovanja svetovnega živilskega tržišča. Vendar se ruska zunanja trgovina stalno razvija, menjajoč svojo strukturo po novih prilikah na svetu in po novih razvojnih tendencah, ki jih hočejo dati boljševiki ruskemu gospodarstvu. Uvoz in izvoz Sovjetske Rusije narašča v meri, ki danes ni več brezpomembna za prilike na svetovnem trgu. Rusija vzbuja bolj in bolj pozornost kot konzument in kot izvoznik. Vpošteva se jo bolj in bolj v prvem kot v drugem pogledu, zlasti odkar je zavlada depresija v svetovnem gospodarstvu in spravila milijone delavcev ob posel. Rusko tržišče, kakoršno je danes v razmerju napram svetovnemu tržišču, ni pomembno samo v teoretskem, temveč tudi v praktičnem poslovnem pogledu. Četudi počasi, težko in prisiljeno, vendar so se polagoma tvorile zveze, našli modusi in sklenili kompromisi, da se je mogla razviti trgovina med podzavljajem ruskim gospodarstvom in ostalim kapitalističnim svetom.

Temu razvoju prilik, ki je v odkritem nasprotju z osnovno antitezo med kapitalističnim in socialističnim sistemom, ki s medsebojno negirata, je kumovala potreba. Brez strojev in drugih proizvodov visoko razvite industrije kapitalističnih držav bi vsi boljševiški načrti glede industrializacije in preuredbe stolet zaostale Rusije ostali neizvedeni. Na drugi strani so trenutne ali stalne težkoče posameznih industrijskih držav vodile do prodaje proizvodov boljševikom, še celo na kredit, prva je bila Nemčija, potem Anglija, Japonska, Poljska, Italija, Francija itd., v zadnjem času tudi Zedinjene države ameriške, ki so najdalje oklevale stopiti v tesnejšo kupčijsko zvezo z državo boljševiške diktature. Mednarodna tekma je storila svoje in boljševiki so so dobro spoznali in je in boljševiki so se dobro spoznali in spretno prerili skozi labirint njenih zapletljivosti. Naprednejše države so pričele trgovino z Rusijo, da bi tam plasirale proizvode svoje industrije, manj razvite pa, da bi iz Rusije dobile ceneje gotove surovine in tako ušle diktaturi trustov.

Kdor želi prodajati, mora tudi kupovati. Tudi Rusija ni prihajala v poštvo samo kot dobrodošel kupovalec. Da bi plačala, kar je kupila, je morala Rusija priti na svetovno tržišče tudi kot prodajalec, z drugimi besedami, kot neizogibna posledica sprejetja Rusije kot kupovalca na svetovnem trgu je moralo priti do tega, da se jo sprejme tudi kot prodajalca proizvodov, ki jih ima, to pa se pravi, kot konkurenta drugih držav s sličnimi proizvodi. Rusija ni mogla priti na svetovni trg kot ponudalec industrijskih proizvodov, ker njena industrija ne krije niti domače potrebe. Stopnja njenega gospodarskega razvoja ji je dovoljevala, da se javi kot ponudalec poljedelskih proizvodov, nekaterih industrijskih surovin, proizvodov šumarstva in petroleja. Na svetovni trg sta dovedli boljševiško Rusijo vsled svojih potreb in interesov industrija in trgovina visoko razvitih industrijskih držav. Brez njene vstopa v svetovno trgovino, to je pritisk njene neizbežne konkurence, pa je zadel one države, ki imajo kakor Rusija slabo razvito industrijo in ki morejo kakor Rusija na svetovnem tržišču prodajati samo surovi proizvod poljedelstva, šumarstva in rudarstva.

To je pojar, ki more služiti kot predmet za vsakovrstna razmišljanja ter za najparadoksejša literarna razglabljanja.

nja in za dovtipe. Ali v vsakem primeru je stvarnost, ki se v zadnjem času vedno bolj občuteva.

Boljševiki seveda forsirajo svoj izvoz, ker narašča njihova potreba uvoza strojev, traktorjev, lokomotiv, tovarniških naprav itd. Za vsako ceno morajo priti do deviz za plačevanje materiala, ki ga uvažajo in brez katerega ni mogoč niti razvoj industrije niti pospeševanje poljedelstva potom kolektivizacije in mašiniziranja.

Najbolj se trudijo za izvoz šumarskih in rudarskih proizvodov, ker nimajo dovolj žita. Povsod so operirali z nizkimi cenami, ki so najmočnejše sredstvo za pobijanje konkurentov. Ruski petroleji je cenejši od vseh drugih, ta okolnost je omogočila sovjetskemu sindikatu nafte, da je prodril na svetovnem trgu. Najprvo samostojno, a pozneje v sodelovanju z velikimi ameriški in angleškimi trusti kljub prizadevanju angleškega trusta, da organizira bojkot sovjetske nafte. Ruski les je istotako potom nizkih cen izpodrinil v zadnjih dveh letih na tržišču severo-evropskih držav konkurenco poljske, finske in švedske šumske industrije. Udeležba ruskega lesa o preskrbi svetovnega tržišča je od leta 1928 do leta 1929 narasla od 6 in pol na 9-3%. V teku letošnjega leta je izvoz ruskega lesa še bolj napredoval. V svoji ofenzivi so boljševiki dovedli tako daleč, da tudi na daljnem ameriškem tržišču bijejo kanadsko konkurenco, zlasti v prodaji lesne mase za izdelovanje papirja. V zadnjem času so preplavili s svojim blagom tudi tržišča ob Sredozemskem morju ter ponujajo les po cenah, ki izključujejo vsako konkurenco.

V tej politiki prodajanja po najnižjih cenah je prišlo tudi do tega, da je sovjetska zunanja trgovina na newyorškem tržišču ponudila manganovo rudo in koks po cenah, ki so za tretjino nižje od domačih. Reklo se je, da so te ruske cene tako nizke, da ne krijejo niti transportnih in carinskih stroškov, vendar je ta trditve najbrž pretirana. Četudi delajo »dumping«, da dobe tuje devize, vendar tudi boljševiki ne morejo iti tako daleč, ker morajo baš tudi transport in carino plačati v tujih devizah. Izgleda, da jim kljub nizkim cenam nekaj preostane, da morejo kupovati industrijske proizvode.

Prodaja nafte, lesa in manganove rude po tako nizkih cenah je še nekako umljiva z ozirom na ogromno bogastvo Rusije na teh surovinah, nerazumljivo pa je za mnoge, na kakšen način morejo boljševiki vreči na svetovno tržišče po neverjetno nizkih cenah tudi žito, jajca in druga živila v času, ko po soglasni trditvi svetovnega tiska s težavo zagotove prehrano svojega mestnega prebivalstva. Mnogim se potreba deviz ne zdi glavni razlog za tako izvozno politiko. Bolj prevladuje mnenje, da je tu vmes politična tendenca boljševikov, prepričati stabilizacijo cen poljedelskih proizvodov in tako povečati svetovno poljedelsko krizo v nadi, da bo iz tega nastalo večje nezadovoljstvo seljaških mas.

Kakor si bodi, sigurno je, da bodo boljševiki baš na tem terenu poostriili svojo ofenzivo tako iz eventualnih političnih, kakor iz povsem stvarnih ekonomskih razlogov. Kolektivizacija seljaškega gospodarstva ima za cilj povečanje in istočasno pocenitev poljedelskih proizvodov. Če bi tudi njihovi napor v tem pogledu ne imeli uspehov, ki jih boljševiki pričakujejo, je gotovo, da bodo presežki za izvoz postajali večji in da jih bo dobiti še za nižjo ceno. Boljševiški naval na svetovno tržišče poljedelskih proizvodov bi tedaj postal mnogo nevarnejši, tembolj, ker ne vrše organizacije in racionalizacije samo v poljedelstvu, temveč tudi v trgovini. V celokupnem aparatu za domačo in zunanjo trgovino, zlasti pa gledé zunanje trgovine se vrše zadnji čas velike reforme. Pobija se bolj in bolj birokratski centralizem, ki dela lepe načrte in slabe kupčije. Posamezne oblasti proizvodnje in trgovine dobivajo vedno širšo avtonomijo, tako morejo bolje delovati in se na svojem tržišču svobodneje kretati. Sindikat nafte svobodno in avtonomno deluje na trgu nafte, istotako sindikat hleba na žitnem trgu, sindikat lesa na lesnem trgu itd. Centralna ustanova, narodni komisariat za trgovino, vrši

Fr. Zelenik:

Dumping.

To besedo sedaj pogosteje čitamo v časopisih in poročila pravijo, da bodo razgovarjali o dumpingu celo v društvu narodov. Čitali smo nadalje o ruskem dumpingu z zrnjem. Zato je umestno, ako si nekoliko približje ogledamo, kaj beseda pomeni.

S to besedo označujemo prodajo lastnega blaga ali izdelka v tujini po nižji ceni kot se prodaja tako blago istočasno ob enakih pogojih doma, tedaj prodajo pridelka ali izdelka kake zemlje cenejše in ugodnejše v drugi zemlji kot pa tam, kjer se dotični pridelek ali izdelek pridelka ali izdelka.

Dase more dumping smoteno in z uspehom izvajati, morajo biti za to dani gotovi pogoji. Dumping se more izvajati z blagom, katero uživa na domačem tržišču nekake monopolne pravice ali pa kako podporo ali premijo svoje države ali kake druge strani, katera ima ali pričakuje kake koristi od takega prodajanja.

Izvajanje dumpinga z deželnimi pridelki in živeznimi predmeti sploh je jako težavno, ker je poraba teh predmetov stalna in zanesljiva. Nasprotno pa so industrijski predmeti jako prikladni za tako trgovanje in večinoma se dumping izvaja z industrijskimi predmeti.

Ako smo natančni, moremo ugotoviti, da je dumping otrok kartelov, trgovin in kakor se že imenujejo združbe velekapitala oziroma industrije.

Dumping se izvaja iz različnih vzrokov. Pogostoma se izvaja dumping z namenom uničenja kake konkurence, katera se noče pridružiti kartelu ali se upira njegovemu diktatu. N. pr. nekaj let pred svetovno vojno je Alpine Montan ubijala železarno v Rokicanah z izredno nizkimi cenami v okrožju omenjene železarne. Ni še dolgo tega, kar so inozemske vijakarne prodajale vijake v naši državi znatno cenejše kot pa doma v svoji državi. Uničiti so hotele naše vijakarne. Takih primerov bi lahko navedel zelo veliko.

Drugi povod za izvajanje dumpinga je lahko prevelika proizvodnja kake vrste blaga in obstoja potreba, da se prevelika zaloga odrine v tujino. N. pr. pred vojno se je avstrijski sladkor moral izvažati, ker je proizvodnja daleč presežala potrošnjo. Doma se je prodajal sladkor mnogo dražje kot pa n. pr. v Angliji ali v Indiji, kjer je bil avstrijski sladkor znatno cenejši kot doma. Enako je moka iz ogrskih mlinov bila svoj čas cenejša v Angliji kot pa doma. Doma se je plačevala visoka taksa ali carina in je bila proizvodnja doma zaščitena ali pa tudi nagrajena z premijami za izvoz.

Dumping se porodi večkrat tudi iz potrebe po povečanju prodaje proizvodov, da bi se zmanjšali proizvodjalni troški. Marsikatera industrija lahko s svojimi napravami proizvaja mnogo več, ne da bi se troški povečali ali se vsaj bistveno ne zvečajo. Višek proizvodnje se skuša pač v tujini prodati tudi po nižjih cenah.

Večkrat omogoča izvajanje dumpinga domača carinska zaščita. Doma se radi visoke carinske zaščite dobi toliko za blago, da se lahko v tujini prodaja po nižjih cenah.

Razne države, n. pr. Združene države, Kanada, Avstralija in druge, sootežkočile ali celo onemogočile dumping z zakoni in carinami.

Dumping ni vselej v škodo dotične zemlje, kjer se izvaja. Če se n. pr. kje pobijata dva tuja konkurenta, pa s tem ni prizadet domači proizvajalec, ima dobiček le konzument. Seveda kupev večkrat tak dobiček pozneje izgubi, če se konkurenta pobotata in potem dvigneta cene ali pa če eden propade pa ima potem drugi prosto polje in dviga cene.

samo kontrolo in koordinira. V podzavljeno trgovino Sovjetske Rusije se na ta način uvajajo trgovski principi modernega kapitalističnega gospodarstva: centralizacija in specializacija po strokah. To prilagodenje sovjetske trgovine pogojem, ki vladajo na svetovnem tržišču, je že doneslo svoje rezultate: oni se nahajajo v vedno močnejši ofenzivi, ki se vodi sistematično, ali vendar elastično ob odličnem poznavanju konkretnih prilik na posameznih tržiščih.

TEDEN LJUBLJANSKI BORZI

Posebno poročilo trgovskega lista

Devizno tržišče.

V očigled opadanju vseh deviznih tečajev je bila v minulem tednu na ljubljanski borzi devizna kupčija manje živahna od predzadnjega tedna (27.451 milij. Din) in je pretečeni teden zaključil s skupnim prometom 19.642.305 Din 22 p. Od celotedskega prometa odpade samo na zaključke devize Newyork nad 8 in pol milijona dinarjev, tedaj skoroda polovica deviznega prometa v pretečenem tednu ter je iz sledečih števil vsakodnevnega prometa: dne 6. okt. Din 2.594.804.45 Newyork - Italija, dne 7. oktobra Din 5.150.584.07 Newyork - London, dne 8. oktobra Din 3.990.087.17 Newyork - London, dne 9. oktobra Din 3.851.421.14 Newyork - Wien, dne 10. oktobra Din 4.055.408.39 Newyork - London, razvidno, da so na vsakem borznem sestanku prevladovali zaključki Newyorka in deloma Londona ter da je ponekod borzni sestanek zaključil z najmanjšim, torkov pa z najvišjim dnevnim prometom zadnjega tedna.

Značilno je dejstvo, da so se tekom prošlega tedna z vsakim dnevom kazale vedno večje potrebe po intervencijskem blagu in je Narodna banka dala tokrat izjemoma skoro za tri milijone deviz več na razpolago, kot jih je mogla sproti kriti privatna ponudba. Kajti zaključki v privatnem blagu so dosegli komaj 8.470 milij. Din, dočim je Narodna banka sama prodala za preko 11.172 milij. dinarjev deviz, od čegar odpade samo na Newyork 7.657 milij. Din in na Dunaj 1.418 milij. Din.

V pogledu višine tekom prejšnjega tedna v posameznih devizah doseženega prometa je bila razvrstitev kakor sledi (vse v milijonih dinarjev): Newyork 8.523, London 3.730, Curih 2.302, Dunaj 1.466, Trst 1.388, Berlin 1.090, Praga 0.862, Pariz 0.226 ter končno malenkost Amsterdam.

Devizno tečajnico preteklega tedna obeležuje vesplošno in zlasti pri važnejših devizah dokaj občutno konstantno tečajno padanje, izvzemši pri Curihu, ki je bil trgovan dosledno na bazi 1095.90. V podkrepitev prej omenjene baisse navajamo povprečne tečaje, dosežene na ponedeljkovem odnosno petkovem borznem sestanku: Amsterdam 22.76 - 22.75, Berlin 13.4375 - 13.415, Bruselj 7.8752 - 7.8662, Budimpešta 9.8850 - 9.8796, Dunaj 7.9650 - 7.9590, London 274.35 - 274., Newyork 56.35 do 56.27, Pariz 221.50 - 221.27, Praga 167.57 - 167.46 in Trst 295.50 - 295.05.

Notic ostalih deviz ni bilo.

Efektno tržišče.

Na tem tržišču ni bilo tekom prošlega tedna nobenih izprememb; tudi zaključkov ni bilo. Dne 8. t. m. je bilo zabeleženo povpraševanje po delnicah Kranjske industrijske družbe z 308.— Din.

Notice v Blairovih posojilih so bile naslednje: za 8% od 6. do včevši 8. t. m. 94.—, v četrtke 93.75 in v petek 92.50; za 7% pa 84.— na prvih treh borznih sestankih pretečenega tedna, dne 9. t. m. 83.75 in končno v petek (10. t. m.) 82.50.

Tendenca in zanimanje še vedno skrajno mlačna.

Lesno tržišče.

V zadnjem času se je pojavilo veliko povpraševanje po oglju, posebno pa po canelli. Pri precej nizki ceni v gorivem drvu bi se priporočalo našim manjšim producentom, da bi se bolj intenzivno pečali z žganjem oglja. Posebno se to rentira v krajih, ki imajo radi slabih zvez velike transportne stroške že do železniške postaje. Drugi eksportni artikel so drva, ki pa nimajo nikake primerne cene.

V zadnjem času so se pojavili kupci za testone. Vsi pojavi pa kažejo, da bode v pozni sezoni testonov še primanjkovalo. Nadalje se iščejo popolnoma suhi bukovi plohi za takojšnjo uporabo. V mehkem lesu se naročuje samo komisijsko blago.

Zaključeno je bilo 2 vagona suhih bu-

kovih plohov, 8 vagonov drv ter 3 vagona oglja.

Povpraševanja:

Borov janski les, obeljen, raven in sicer: 300 komadov od 2 m, s srednjim premerom 18/20 cm; 300 komadov od 2.50 m, s premerom 18/20 cm; 1000 komadov neobrobjenih borovih desk, 33 mm, žagane 35 mm, od 2 m dolžine naprej od 18 cm srednje širine naprej. Rok dobave do 22. t. m. — Cena naj se glasi fob Sušak pod ladjo.

Jelove palice, 24 x 24 mm, od 2 do 4 m, po 50 cm stopnjevale, blago lepo, belo, vezano po 25 komadov v svežnje, kupec vezane najmanj 200 m³. Cena naj se glasi fob Sušak pod ladjo.

Jelove deske ca. 100 m³, paralelno žagane, 18 mm, 4 m, od 17 do 40 cm širine, normalna roba, IV., izključeno gnilo, razbito in mušavo. Cena naj se glasi fob Sušak pod ladjo.

Večjo množino rezanih drv 20/25/33 cm, cepanice, s srednjim premerom 10 cm. — Cena naj se glasi franko vagon meja Postojna tranzit.

1 vagon obrobjene parjene slavonske bukovine, paralelna, suha, I., II., s 50% I. in 50% II., dolžine s 15% od 1 do 1.90 m, ostalo od 2 do 5 m, s ca. 20/30 od 3 do 5 m, širina 15 do 35 cm, z medijo 22 cm, debeline od 27 do 100/120. Cena naj se glasi franko vagon meja Postojna.

Slavonski hrast boules, I. z eventualno 25/30% II., se prosi, da se navede dolžine, širine, suhota ter ceno franko vagon meja Postojna tranzit.

1 vagon neobrobjene bukovine, lepo, tombante, po možnosti dobro suho, ne preperelo, v debelinah za malo 40 in 100 mm, pač pa v pretežni večini 60 in 80 mm, od 2 m dolžine naprej. Z ozirom na to, ker je dobava nujna, se prosi takoj ponudbe.

1 vagon jelovih kratic, paralelnih, 25 mm debeline, od 1.50 m dolžine naprej, z navedbo teže 1 m³ ter cene fco meja Postojna tranzit.

15.000 komadov hlodov, smreka, jelka, bor, premer v sredini od 28 do 32 cm, 7 m dolžine. Cena franko vagon meja via Postojna tranzit. Plačilo akreditiv.

Obodi za rešeta iz hrtega lesa v sledečih dimenzijah: 170 cm dolžine, 9 cm širine, 1 cm debeline, 15 komadov v 1 zvrtku in 10 zvrtkov v 1 bali. To blago je namenjeno preko morja. Zaenkrat se rabi 300 zvrtkov. Cena naj se glasi franko vagon meja Postojna.

Večja množina lepega bukovega oglja, s 50% »canello«, za dobavo tedensko po 2 vagona. Cena naj se glasi franko vagon meja via Postojna tranzit.

Smrekovi brzojavni drogovi; se rabi večjo množino: Dolžine 8 - 9 - 10 - 11 - 13 - 14 in 15 m, premer na tankem koncu 12 do 14 cm. Cena naj se glasi franko vagon meja Postojna tranzit.

Smrekove jelkove deske: 2200 kom. desk 14 mm debeline, od 25 do 35 cm širine; 25 cm 150 komadov, 26 cm 150 komadov, 27 cm 300 komadov, 28 cm 300 komadov, 29 cm 300 komadov, 30 cm 280 komadov, 31 cm 200 komadov, 32 cm 250 komadov, 33 cm 80 komadov, 34 cm 50 komadov, 35 cm 50 komadov; 450 desk 14 mm od 16 cm naprej: 16 cm 150 komadov, 17 cm 150 komadov, 18 cm 125 komadov, 25 cm 50 komadov, 26 cm 60 komadov, 27 cm 70 komadov, 28 cm 80 komadov, 29 cm 80 komadov, 30 cm 60 komadov, 31 cm 50 komadov. Vezano, paralelno, odeljeno. — Cene naj se glasi franko vagon meja via Postojna tranzit.

Trami: I. partija za takoj: 150 komadov 16/18 cm od 10.—, 110 kom. 10/13 cm od 7.—, 220 kom. 10/13 cm od 3.50, 330 kom. 10/13 cm 1.50. — II. partija do 20. oktobra 1930: 34 komadov 18/21 cm od 9.25, 34 kom. 18/21 cm od 9.—, 146 kom. 18/21 cm od 4.80, 146 kom. 16/18 cm 2.20, 68 kom. 16/18 cm od 1.—, 255 kom. 13/16 cm od 11.50. Blago mora biti lepo belo, popolnoma zdravo, merkantilno. Cena naj se glasi franko vagon nakladalna postaja.

Trami: 8/8 cm 6 m 100; 8/11 cm 4 m 100; 6 m 100; 11/11 cm 5 m 100, 6 m 100; 11/13 cm 4 m 50, 5 m 100, 7 m 50; 13/16 cm 50, 7 m 50; 16/21 cm 5 m 20, 7 m 20, 8 m 10, 9 m 10, 10 m 10, 19/24 cm 6 m 20, 7 m 10, 8 m 10, 9 m 10, 10 m 10. Blago lepo, zdravo, suho. Cena naj se glasi franko vagon Sušak pristanišče.

Več vagonov lepih smrekovih desk gorjenjske proveniencije 19 in 24 mm z medijo 25/26 cm I. in II. Cena naj se glasi franko vagon italijanska meja.

10.000 komadov bukovih »Pacconov« v sledečih dimenzijah: debelina od 4 1/2 do 5 mm, širina 38 cm iz 2 komadov za 2/3 od celega kvantuma, širina 38 cm iz 3 komadov za 1/3 od celega kvantuma, dolžina 75 cm. »pacconi« od 20, širine od 38 cm zvezani z žico. Dobava: 1000 »pacconov« mesečno. Cena naj se glasi franko vagon Sušak pristanišče.

Ponudbe:

Hrastove trize ca. 100 m³, od 5 do 8 cm širine in od 25 do 50 cm dolžine. — Cena franko vagon nakladalna postaja.

Hrastovi plohi: ca. 30 m³ obrobjenih plohov, debeline 60, 70, 80, 90, 100, 110, 120 mm; 50 m³ neobrobjenih plohov, 60, 70, 80, 90, 100, 110, 120, največ je od 60 do 90 mm. Dolžina od 2.50 m, nekaj od 2 m naprej. — Blago je staro 3 leta I., II., III. monte. —

Cena se glasi franko vagon meja Postojna ali pa franko vagon nakladalna postaja.

1 vagon suhih jelševih plohov od 16 cm srednjega premera naprej, od 30 do 100 mm debeline, I., II., III.

1 vagon javorjevih plohov, blago suho, od 16 cm naprej, od 30 do 100 mm debeline, I., II., III.

1 vagon bukovih plohov od 16 cm naprej, od 30 do 100 mm debeline, I., II., III.

1 vagon hrastovih plohov, od 18 cm širine naprej, od 30 do 100 mm debeline, I., II., III. Cena se glasi franko vagon nakladalna postaja.

50.000 komadov borovih, hrastovih in smrekovih brzojavnih drogov.

Večja množina prvovrstne jelševine v okroglem stanju.

Ca. 10 vagonov lepega jesenovega lesa, za dobavo v okroglem ali v rezanem stanju.

10 vagonov orehovitih hlobov, ca. 100 m³, srednji premer od 30 do 65 cm, z nekaj % 30 cm, dolžina od 2 m z nekaj od 1-50 do 1-90 m, blaga je 90% brez grč. — Cena se glasi franko vagon nakladalna postaja.

Žitni trg.

V minulem tednu ni bilo bistvenih sprememb v tečajih za pšenico in koruzo niti na inozemskih borzih in tudi ne pri nas. V kupčiji je zavladala popolna stagnacija. Realizirajo se stari zaključki, za katere naprošajo kupci vedno iz nova prolongacije.

Nekaj zanimanja je bilo od strani Avstrije za umetno sušeno koruzo. Zaključene so bile le manjše količine za poskušno dobavo. — V splošnem je pa konzum nadalje rezerviran in kupuje le najnujnejše.

V minulem tednu je bilo zaključeno na Ljubljanski borzi: šest vagonov pšenice, štiri vagone koruze in 1 vagon ovsa.

Cene so bile sledeče:

Bačka pšenica: 80/81 kg, 1% prim., mlev-

ska voznina, slov. postaja, dobava promptna, plačljivo v 30 dneh, Din 217-50—220.

Bačka pšenica: 79/80 kg, 2% prim., mlevska voznina, slov. postaja, dobava promptna, plačljivo v 3 dneh, Din 210—212-50.

Bačka pšenica: 78/79 kg, 2% prim., mlevska voznina, slov. postaja, dobava promptna, plačljivo v 30 dneh, Din 200—202-50.

Bačka rž: 72 kg, 2% prim., mlevska voznina, slov. postaja, dobava promptna, plačljivo v 30 dneh, Din 157-50—160.

Spomladanski pivovarski ječmen: 69/70 kg, slov. postaja, dobava promptna, plačljivo v 30 dneh, Din 202-50—205.

Ozimni ječmen: 66/67 kg slov. postaja, dobava promptna, plačljivo v 30 dneh, Din 170 do 172-50.

Koruzna bačka: suha, zdrava, rešetana, sl. postaja, dobava promptna, plačljivo v 30 dneh, Din 162-50—165.

Okrogla koruzna za mleto: suha, zdrava, rešetana, mlevska voznina, dobava promptna, plačljivo v 30 dneh, Din 185—187-50.

Nova umetno sušena koruzna, slov. postaja, dobava promptna, plačljivo v 30 dneh, Din 150—152-50.

Času primerno suha koruzna: slov. postaja, dobava promptna, plačljivo v 30 dneh, Din 127-50—130.

Oves bački: baranjske provenience: slov. postaja, dobava promptna, plačljivo v 30 dneh, Din 190—192-50.

Moka nularica: slov. postaja, promptna dobava, plačljivo v 30 dneh, Din 360—365.

Tečaj 15. oktobra 1930.	Povpraševanje Din	Ponudbe Din
DEVIZE:		
Amsterdam 1 h. gold.	—	22-72
Berlin 1 M.	13-395	13-425
Bruselj 1 belga	—	7-8630
Budimpešta 1 pengő	—	9-8796
Carib 100 fr.	1094-40	1097-40
Dunaj 1 šiling	7-939	7-969
London 1 funt	273-58	274-38
Newyork 1 dolar	56-185	56-385
Paris 100 fr.	—	221-07
Praga 100 kron	166-95	167-75
Trst 100 lir	294-—	296-—

scosa). Sedaj beremo, da se je pričela akcija za sanacijo podjetja. Gualino bo med drugim prepustil državi del svoje dragocene zbirke slik.

Sindikati hmelja v Češkoslovaški ustanovljen. Po dolgi pogajanji je sedaj ta sindikat ustanovljen. Sindikat prične te dni z nakupovanjem. Kot minimalna cena za hmeljske vrste iz raznih okolišev je določeno 250 Kč, 300 Kč in 400 Kč. Od te najnižje cene višje bo nakupil sindikat hmelj po kvaliteti po razmerih cenah. Natančnejše določbe za nakup bodo ob pravem času naznanjene. Ker naj se vrši nakup načelno samo na ponudbo producentov, se bo rok za predložitev vzorcev naznanil tudi ob pravem času. Kakor poudarja izvršilni odbor sindikata, je podpora akcija hmelja 10 milijonov Kč od strani vlade samo zasilna odredba in se predpogojno zahteva, da se s hmeljem obdelani svet kar moč omeji. Prav tako se opozarja tudi na to, da akcija ni naperjena proti trgovini. Producerski hmelja naj stavijo ob primernih cenah trgovini brezpogojno še nadalje vsako mogočo količino hmelja na razpolago.

Ruski dumping vsepovsod. Zadnja poročila »Nemške glavne zveze industrije« v Češkoslovaški se pečajo z rusko dumping-politiko, ki poslaja v zadnjem času zmeraj bolj očita. Občutno škodo vsled te politike ima doslej Poljska v njenem lesnem izvozu, a tudi že v raznih tekstilnih izdelkih, dalje Amerika v njenem agrarnem gospodarstvu, baltske države v lanu, konoplji, surovem maslu, perju, jajcih itd. Glede Češkoslovaške pravi poročilo, da bi mogla Rusija iz političnih in drugih vzrokov prej ali slej z velikimi prodajami spraviti v zadrego to ali ono češkoslovaško industrijsko panogo. Ker ruska produkcija nima takšnega računa stroškov kot je zamišljen v zasebnem gospodarstvu, sega roka moskovske dumping-politike v slučaju potrebe čez ves svet, O tej res ves svet ogrožujoči politiki bomo morali stalno poročati.

Dobava-prodaja

Dobave. Prometno-komercialni oddelek Direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 16. oktobra t. l. ponudbe glede dobave 8000 pol tiskovin. — (Pogoji so na vpogled pri istem oddelku.) — Direkcija državnega rudnika Velenje sprejema do 18. oktobra t. l. ponudbe glede dobave 3000 komadov zatikalcev; do 20. oktobra t. l. pa glede dobave 400 kg alabaster-mavca. — Direkcija državne železarne Vreš-Majdan sprejema do 22. oktobra t. l. ponudbe glede dobave 5000 kg masli. — Direkcija državnega rudnika Breza sprejema do 23. oktobra t. l. ponudbe glede dobave 200 komadov slamnec. — Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: Dne 15. oktobra t. l. pri Upravi Dravske radionice v Ljubljani glede dobave materiala za izdelovanje zabojev za dvopek. — Dne 23. oktobra t. l. pri Upravi državnih monopolov, ekonomski oddelek v Beogradu, glede dobave 3000 kub. metrov desk raznih dimenzij; pri Direkciji državnih železnic v Subotici glede dobave električnega materiala in impregniranih pragov; pri Direkciji državnih železnic v Zagrebu glede dobave signalnega materiala, 2450 komadov smolnatih bakelj in 4300 kilogramov karbida. — Dne 29. oktobra t. l. pri Direkciji šum brodske imovne opčine v Vinkovcih glede dobave lesa. — (Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani interesentom na vpogled.) — Dne 29. oktobra t. l. se bo vršila pri računsko-ekonomskem oddelku Ministrstva za gradbe v Beogradu licitacija glede dobave rezervnih avtomobilskih delov. — (Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani, pogoji pa pri istem oddelku.)

Prodaja lesa se bo vršila polom licitacije dne 29. oktobra t. l. pri Direk-

ciji šum brodske imovne opčine v Vinkovcih. (Oglas in pogoji so na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani.)

Dobave. Prometno-komercialni oddelek Direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 20. oktobra t. l. ponudbe glede dobave 5000 komadov lesenih podložkov za sode. — (Pogoji so na vpogled pri istem oddelku.) — Direkcija državnega rudnika Velenje sprejema do 20. oktobra t. l. ponudbe glede dobave 200 m žice in 1600 kg kremičite moke; do 27. oktobra t. l. glede dobave vodokaznih stekel, klinkerit-lesnik, azbest tesnil in 300 kubičnih metrov jamskega leša. — Direkcija državnega rudnika Senjski Rudnik sprejema do 27. oktobra t. l. ponudbe glede dobave 3000 kg masli za jamske vozičke. — Direkcija državnega rudnika Zenica sprejema do 30. oktobra t. l. ponudbe glede dobave pocinkane pločevine in žice. — Direkcija državnega rudnika Breza sprejema do 30. oktobra t. l. ponudbe glede dobave cevi za kolle lokomotiv. — Direkcija državnega rudnika Kreka sprejema do 31. oktobra t. l. ponudbe glede dobave 40.000 kg ovsa, 12 sodov karbolineja, 500 m svinčenega kabla, 2 jeklenih peres za avtomobil, jeklenih peč za vrtilni stroj, cinkove barve in lakov, 10 sodov kafrana, 200 kovanih žebeljev in 20.000 kg negašenega apna. Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: Dne 30. oktobra t. l. pri Upravi policije v Sarajevu glede dobave 200 parov čevljev; pri Direkciji državnih železnic v Subotici glede dobave 13.212 kg modrega kamena; pri Direkciji državnih železnic v Zagrebu glede dobave raznih naprav sistema »Robel«; dne 31. oktobra t. l. pa glede dobave železnih nosilcev in mahic; pri Upravi državnih monopolov, ekonomski oddelek v Beogradu, glede dobave 820.000 kg kartona. — (Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani interesentom na vpogled.) — Dne 28. oktobra t. l. se bo vršila pri gradbenem oddelku Direkcije državnih železnic v Ljubljani ofertalna licitacija glede dobave 180.000 kg portland-cementa in 5000 komadov umetnega strešnega škričja; dne 31. oktobra t. l. pa glede dobave 1000 kvadratnih metrov lepenke, 2000 kg lesnega cementa, 2500 kg karbolineja, 1000 kg kaltrana, 200 kg mizarskega kleja in 1000 kg lanenega firneža. — (Oglasa sta na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani, pogoji pa pri istem oddelku.)

Dobava poštnih nabiralnikov. Dravska direkcija pošte in telegrafa v Ljubljani razpisuje dobavo 50 komadov pisemskih nabiralnikov z direktno pogodbo. Ponudbe, kolkovane s 5 Din, je treba predložiti najkasneje do 22. oktobra t. l. Pogoji in načrti se dobijo v pogled oziroma se nabavijo lahko pri pomožnem uradu te direkcije (Sv. Jakoba trg štev. 2, I. nadstropje, soba štev. 41).

Razno

Konferenca producentov celuloze. V Kopenhavnu so se vršili važni razgovori zastopnikov celulozne industrije iz Švedske, Finske, Norveške, Češkoslovaške in Nemčije. Šlo je za omejitve celulozne produkcije, ne pa za določitev cen. Avstrija na pogajanjih ni toliko interesirana, ker je zastopana zlasti na trgih, ki za oslabe dežele nimajo posebnega interesa. Pogajanja se nadaljujejo. Skušajo se doseči boljše prodajne razmere.

Gualina hočejo sanirati. Dnevno časopisje je poročalo o ogromnem krachu v Italiji, ki se ga je v svojem govoru o preveliki ekspanziji posameznih podjetnikov dotaknil tudi Mussolini. Gre za finančnika in industrijca Gualino, ki je zavodu Banca Agricola d' Italia v Torino dolžan 250 do 300 milijonov lir. Njegovo delovanje je šlo od čokolade in cementa do umetne svile (Snia Vi-

„BRZOVOZ“

Ljubljana - Maribor - Ljubljana

vozi tovorni avto ter prevzame različne pošiljke, večje ali manjše.

Odhod vsak torek in četrtek, povratek drugi dan.

Genjenemu trgovstvu in občinstvu se priporoča

„BRZOVOZ“

LJUBLJANA - Celovška cesta 79

Telefon št. 2343

Veletrgovina

A. Saralon

Ljubljana

priporoča

špecerijsko blago

raznovrstno žganje, moko in deželne pridelke - Raznovrstno rudninsko vodo

Lastna pražarna za kavo in mlin za dišave z elektr. obratom

Čeniki na razpolago!

TISKARNA

MERKUR

TRG-IND. D. D.

LJUBLJANA

Gregorčičeva ul. 23. Tel. 2552

se priporoča za naročila vseh trgovskih in uradnih tiskovin. Tiska časopise, knjige, brošure, cenike, statute, tabele, letake i. t. d. Knjigoveška dela izvršuje v LASTNI KNJIGOVEZNICI

Pozor!

Svoje veliko zemljišče »Banovo Brdo« nad Mihajlovcem sem popolnoma sparceliral na parcele od 300 do 1000 m² in tudi od 1000 m² navzgor, kolikor pač kdo želi, in ga prodajam po celo ugodni ceni, ki se suče med 85 in 100 Din po m² in na dolgoročno odplačevanje.

»Banovo Brdo« je prišlo v rajon mesta Beograd, ima vodovod, električno razsvetljavo in je eno najbolj zdravih terenov. Z »Banovega Brda« je veličasten pogled na Savo in Donavo, Beograd, Zemun in vso daljšo okolico. Po oceni tujih strokovnjakov ima vse pogoje, da v najkrajšem času postane najlepši del mesta Beograda in da nudi prebivalstvu vse svoje prirodne lepote za prijetno bivanje ter dobi v najkrajšem času tudi tramvajski promet. Vsa potrebna pojasnila daje Ljubomir Stanojević, Beograd, Dositejeva ul. 5, vsak dan od 1. do 3. pop.

- KNJIGOVEZNICA -

K. T. D.

LJUBLJANA, KOPITARJEVA 6

II. NADSTR. NUDI PO IZREDNO NIZKIH CENAH:

SALDA-KONTE	ODJEMALNE
ŠTRACE	KNJIŽICE
JOURNALE	RISALNE
ŠOLSKÉ	BLOKE
ZVEZKE-MAPE	I. T. D.

Trgovci! Naročajte in širite „TRGOVSKI LIST“!